СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Пам'ятайте про Україну!

Ч. 239. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. ВІВТОРОК, 16-го ГРУДНЯ 1986 | ЦЕНТІВ 25 CENTS | JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, DECEMBER 16, 1986 | No. 239. | VOL. XCIII.

КОМІСІЯ ДЕШЕНА ЗАКІНЧИЛА ПРАЦЮ

Торонто (ХД) — Комісія для розслідування здогадно запідозрених воєнних злочинців із Східньої Европи в тому й українців закінчила свої переслухання і в найближчому часі передасть свій товщелезний звіт із рекомендаціями канадському урядові для дальшої дії.

Цю Комісію під проводом судді найвищого квебецького суду Жюль Дашена встановлено в лютому 1985 року. Її завданням було прослідити, скільки запідозрених „нацистських воєнних злочинців" знаходиться в Канаді, як вони сюди попали і що можна зробити, щоб притягнути їх до відповідальности.

Маючи на увазі порушення умів і занепокоєння загально-канадського громадянства, зокрема розпелені до гарячого настрої двох національних груп, жидів і українців, канадські спостерігачі й публіцисти-аналітики приділяють цій проблемі велику увагу. Момент вручення урядові вислідів переслухань комісії вони вважають „годинниковою бомбою на бюрку прем'єр-міністра Браєна Малруні".

Зокрема публічне виявлення прізвищ майже 800 запідозрених у воєнних злочинах, в тому 15 осіб, яким закидається поважні воєнні злочини і проти яких Комісія Дешена нібито має достатні докази провини, щоб повести дальшу акцію, можуть викликати вибух небажаних емоцій серед української спільноти, яка вже досі придбала понад 2 мільйони долярів, з метою розвіяти міт буцімто деякі з названих осіб могли б допуститися закинених їм вчинків.

З другого боку жидівська група врадувана фактом, що після 40 років її заходи доказати будьто Канада є „раєм" для запідозрених „нацистів", увінчалися успіхом. Антагонізм між жидами й українцями був помітний уже під час переслухань Комісії до тієї міри, що речники обидвох сторін не старалися скривати виявлення взаємної ненависти публічно. Один з високопоставлених урядовців висловився, що „це отруйна ситуація".

Тепер завданням уряду, який приватно признався, що слідство Дешена було помилковим кроком, є знай

(Закінчення на стор. 3)

СССР ПО-СВОЄМУ ВІДЗНАЧИВ МІЖНАРОДНИЙ ДЕНЬ ПРАВ ЛЮДИНИ

Москва. — У середу, 10-го грудня, Совєтський Союз по-своєму відзначив Міжнародний день прав людини. Як повідомляє пресове агентство ЮПІ, за один цей день в СССР сталися такі події:

— Власті заборонили демонстрацію інакодумців у Москві на площі Пушкіна і замінили її своєю демонстрацією — з плякатами і льозунгами, промовами і піснями „за мир".

— Був ще раз публічно осуджений за „злочинну діяльність" висланий у місто Ґорький лавреат нагороди Нобеля академік Сахаров.

— Були заарештовані чотири члени „роз'єднаних родин" — совєтські громадяни, які хочуть з'єднатися в ЗСА зі своїми чоловіками і жінками — американцями; ці четверо хотіли виступити на захист своїх прав перед будинком ЦК КПСС.

— Власті не повідомили ні в газетах, ні по радіо чи телевізії про смерть у в'язничному шпиталі правозахисника Анатолія Марченка.

— Пресове агентство ТАСС в черговий раз обвинуватило З'єднані Стейти в порушенні прав людини, що виявляється нібито в дискримінації негрів і індіянів.

Коли в цей день на пресовій конференції члена Верховної Ради СССР Сергея Ґусєва західні репортери запитали, чи правда, що академікові А. Сахарову дозволять вернутися в Москву, той відповів: „За свої злочини він дістав порівняно м'яку кару".

Совєтські власті досі ніколи не організовували демонстрацій на площі Пушкіна. Там протягом багатьох років збиралися у Міжнародний день прав людини ті, які протестували проти порушень совєтськими властями прав людини.

Цим разом правозахисників на площу не допустили, а влаштували організовану демонстрацію, учасники якої несли комуністичні гасла. Призначені властями оратори осуджували політику З'єднаних Стейтів. Народний ансамбль виконав по-російськи і по-англійськи пісні про боротьбу за мир.

ПАПА АПЕЛЮЄ ДО ТЕРОРИСТІВ

Рим, Італія. — Папа Іван Павло II опублікував своє звернення у справі миру в 1987 році, у якому він просить терористичні групи в світі припинити їхню нищівну дію, яка спричиняє дестабілізацію у відносинах між народами і посередньо є загрозою для світового миру.

У зверненні до католиків світу з нагоди святого дня миру, що відзначуватиме Католицька Церква 1-го січня наступного року, Папа обіцяє, що слідкуватиме за тими силами, які практикують і проповідують насильство, не зважаючи на те, що їхня справа, їхні стремління, можуть бути дуже справедливими.

„Я прошу вас, — пише у зверненні Папа, — зрезиґнуйте з вбивства невинних людей, не наставляйте проти себе державних спільнот". Звернення Папи, яке буде поширене по всьому світі і формально передане усім урядам та міжнародним організаціям, назване: „Розвиток і солідарність — ключі до миру". Ціль його не тільки зупинити тероризм у світі і причинитись до замирення серед народів, але також заохотити індустріяльно багаті країни допомогти слабо розвиненим економічно державам світу. Практика публікування Папських звернень під Новий Рік почалася ще в 1967 році Папою Павлом VI.

Папа Іван Павло II вже віддавна цікавиться долею поневолених, покривджених і економічно слабо розвинених народів. Він вважає, що відмова надати кожному народові рівні права і допомогти їм економічно розвинутись є одною з дуже поважних причин незадоволення, зародку ненависти та насильства.

При тій нагоді Папа ще раз гостро виступив проти абортів й інших засобів зупинення чи зменшення народин, що їх почали практикувати деякі народи, бо на його думку світ є здібний побороти всякі труднощі, які виникають у процесі розвитку людства. Наприклад, держави вміло і гуманно майже розв'язують проблему голоду в Африці, велику хвилю втікачів в Південній Азії та інші тяжкі проблеми. „Ми є свідками росту колективної відповідальности за долю світу і розв'язки багатьох питань світової політики, географічних й ідеологічних перешкод, в ім'я справедливости і гуманности", — закінчує своє звернення Папа, яке викликало помітне враження у багатьох спостерігачів і аналітиків.

В Пакістані розпочались неспокої

Карачі, Пакістан. — В одному з найбільш неспокійних міст Пакістану, Карачі, розпочались етнічні заворушення у яких вже в першому дні загинуло 54 особи, а 310 осіб були поранені. Зудар розпочався між двома ревалізуючими групами Патанс і Моґаджірс, які час-від-часу виступають проти себе повною силою, при тому вживають усі надумані способи вбивства і терору. Свідки заявили західнім кореспондентам, що брутальність згаданих груп перебрала тим разом мірку і тому центральний уряд наказав поліції і військові придушити заворушення і міжфракційну війну за всяку ціну. Пакістанці з племени Патанс, напавши на дільницю Моґаджірсів, витягали з хат жінок і дітей та стариків і тут же, на очах свідків, вбивали їх у брутальний спосіб на вулицях міста. Вони потім підпалювали будинки своїх противників і кидали трупи в горіюче полум'я. В такий спосіб вони підпалили 350 приватних домів і підприємств поки поліція, скріплена відділами із сусідніх місцевостей, не відкрила вогонь по здичавілій товпі, а коли товпа завагалася то в наступ пішли військовики національної ґвардії із сльозоточивим газом, водними канонами, гумовими кулями, палицями і почали поголовно арештовувати всіх, що знаходились на вулицях.

Місто Карачі не переживало ще такої міжплеменної боротьби, у якій противники вживали проти себе ножі, зброю, коси, загострені списи, каміння, смолоскипи для підпалювання будинків автомобілів і всього того, що можна було підпалити. Моґаджірси, які в більшості емігрували до Пакістану з Індії, мають також за собою історію насильств, заколотів, вбивств і зараховуються до найбільш темпераментних та вибухових елементів в Індії і Пакістані. Один поранений заявив кореспондентам із шпитального ліжка, що члени племени Патанс радше були подібні у цій боротьбі до варварів, або військ Чінгізхана. Їх одиноким завданням було вбити якнайбільше моґаджірсів і підпалити якнайбільше їхніх домів.

Командант провінційних військ, довідавшись про взаємні вбивства, наказав в порозумінні з головним штабом армії і президентом Пакістану Мохаммедом Зія уль-Гаком, окружити Карачі, заблькувати усі виїзди і в'їзди з міста та поставив ультиматум обидвом групам неґайно припинити боротьбу. Щойно тоді, як вони відмовились виконати його наказ, він наказав військові зламати спротив злочинців і виарештувати винних. При тому армія проголосила виїнятковий стан у місті, який триває досі.

Поліція і військо, які шукали за членами Патанс знайшли при тому чимало наркотиків, а найбільше героїни на суму понад 300 мільйонів долярів. Зброя, яку вживали заколотники походила з СССР, це переважно совєтського випуску, автомати Калашнікова, кріси і пістолі. Це вказує на джерело, яке зацікавлене заколотами в Пакістані, мабуть з війною в сусідньому Афганістані, — кажуть спостерігачі.

Другий том „Історії Гуцульщини" збагатив цикл реґіональних видань

Чикаго. — Із Видавництва Гуцульського Дослідного Інституту — Конференції Гуцульських Товариств Америки і Канади — появився 507-сторінковий другий том „Історії Гуцульщини" д-ра економічних наук Миколи Домашевського. Вийшла ця книжка під еґідою Михайла Борука, голови Конференції Гуцульських Товариств, Катерини з Гаврилків Домашевської, перекладача та артиста-маляра Петра Андрусева, який виконав обкладинку.

У праці цій — передмова англійською мовою д-ра Джеймса І. Мейса та українською мовою-слово від видавництва, в якому зазначено, що, випускаючи в світ другий том історії Гуцульщини, вважаємо за потрібне зазначити, що перший том цієї історії був своєрідним впровадженням читача в географічні, звичаєві особливості Гуцульщини, в якому ми широко насвітлили ці особливості вужчої Батьківщини — Гуцульщини".

У передмові також сказано, що том другий говорить читачеві про населені пункти, починаючи від XII століття аж до 1971 року. Подано у цій книжці описи громадсько-політичного життя мешканців гуцульських сіл і міст, про гуцульських діячів цих часів, є тут представлений розділ про бойові дії УПА на Гуцульщині. Поданий теж зміст третього тому, що має появитися, як і усю книжку збагачують світлини сіл і міст Гуцульщини, її мешканців у перекрої різних побутових гуцульських подій та знімки гуцульських чільних діячів.

Адреса Гуцульського Дослідного Інституту: The Hutsul Research Institute, 2453 W. Clicago Ave., Chicago, Ill. 60622.

В Єйльському університеті виставлено твори Я. Гніздовського

Ню Гейвен, Конн. (О. Д). В Єйльському університеті, де покійний Яків Гніздовський у висліді співпраці з університетським видавництвом, бібліотекою та іншими відділами університету залишив по собі живу і добру пам'ять, в половині листопада відкрито виставку його праць, переважно дереворитів.

На виставці, яка міститься в одному з головних крил центральної бібліотеки і триватиме до кінця грудня 1986 року виставлено 70 праць Я. Гніздовського. В офіційному університетському бюлетені за 8-15-го грудня ц. р. подано коротку біографічну інформацію про мистця та характеристику його творчости. Майже всі виставлені твори є з колекції Єйлу. Деякі з праць Я. Гніздовського, виконані спеціяльно для університету, не рідко прикрашають пам'яткові чи інші видання університету.

Канадська рятункова місія відбулася без відплати СССР

Бостон, Масс. — Щоденна газета „Крищен Саєнс Монітор" надрукувала у числі з 9-го грудня ц.р., довшу статтю про шістьох колишніх совєтських вояків в Афганістані, які здезертирували з армії і перейшли на сторону антикомуністичних повстанців-мугаджедінів, а потім, за посередництвом багатьох осіб і з допомогою української і російської спільнот в Канаді, були перевезені тихцем до Канади і отримали там право на стилий побут.

Автор Дейвид Р. Френсіс назвав сво статтю „Канадська 'делікатна місія' " і підзаголовком: „Уряд успішно перевіз дезертирів з Афганістану і дав їм притулок без совєтської відплатної акції".

Навпаки, приїзд колишніх молодих вояків з Афганістану був приводом до офіційної заяви совєтських речників, яку для преси прочитав в Оттаві, високий урядник совєтської амбасади Ігор Лобанов. У заяві сказано, що, мовляв, немає причини думати, що уряд Канади керувався іншими, як гуманітарними мотивами.

Як відомо, Совєтський Союз закупив в Канаді в цьому році пшеницю й інше зерно на загальну суму 1.2 більйона долярів. Міністер закордонних справ СССР Едуард А. Шеварднадзе підписав нову угоду з Канадою при кінці жовтня цього року на підставі якої Канада може продати СССР зерна й інших товарів на додаткових один більйон річно на протязі чергових п'ятьох років. Продаж такої великої кількости зерна є дуже важливою торговельною трансакцією, головно для канадських фармерів.

Як тільки представники української і російської громад, — пише далі згаданий автор, — настоювали на тому, щоб Канада прийняла і погодилася на перевіз шістьох дизертирів, які вже тоді були в руках мугаджедінів, уряд прем'єр-міністра Браєна Малруні поступав

(Закінчення на стор. 3)

Несподіванка – бенкет для славної Ювілятки у її 80-річчя

Ню Йорк (Людмила Волянська. — Коли творча талановита людина — культуротворець посідає ще й талант для громадсько-суспільної праці, то тоді на святкування її ювілею, чи то на її авторський вечір чи мистецку виставку, прийде радо і певно кілька сотень її шанувальників. Так сталося і пам'ятної неділі, 23-го листопада, в день 80-річчя поетеси і письменниці, а до того й довголітньої відданої діячки, на форумі ОЖ ОЧСУ та інших патріотичних українських організацій, Алли Коссовської-Давиденко, для якої щедро й рясно приготували її співробітниці-шанувальниці „бенкет-несподіванку", разом з мистецькою літературною програмою (про літературне вшанування ювілятки, щоправда, писала наша преса, зокрема „Свобода", тож ця частина цього святкового пополудня несподіванкою для авторки-ювілятки не була).

Ювілей заслуженої письменниці і визначної поетки було влаштовано заходом Об'єднання Жінок Оборони Чотирьох Свобід України у Домі Українського Визвольного Фронту на долині міста в Ню Йорку. За круглими столами, оздобленими свіжим листям калини і осінніми квітами, засіли численні нетерпеливі гості, очікуючи „винуватицю торжества" пані Аллу, яка вже була в приміщенні будинку, але в іншій його частині. При появі в залі Алли Коссовської, одягненої в блискучу бальову сукню з корсажем орхідей, що так вдало під-

(Закінчення на стор. 3)

У СВІТІ

ЗАХІДНЬО-НІМЕЦЬКА прокуратура обвинуватила довголітню секретарку багатьох президентів ФРН Марґарету Гике, що вона, працюючи в Бонні від 1959 року, займалася шпигунством в користь Совєтського Союзу від 1971 року до часу її арешту у вересні 1985 року. Прокуратор Курт Рембанн заявив, що крім шпигунства 51-річна Гике була замішана у перекупство, передавання деяких засекречених матеріялів східньонімецьким шпигунам, у крадежі 1,717 документів з бюра президента і деяких міністерств до яких вона мала доступ. „Вона, правдоподібно, передавала важливіші документи безпосередньо агентам КҐБ", — заявив прокуратор Ребманн. Цей скандал значно пошкодив урядові канцлера Гельмута Коля, який наказав звільнити з посту керівника розвідки Герберта Геллєбройха та багатьох інших осіб.

ІЗРАЇЛЬСЬКА ПОЛІЦІЯ і військові частини на окупованих арабських землях в долині Гази і на правому березі ріки Йордан, продовжує зводити бої з арабами-демонстрантами, які протестують не тільки проти присутности ізраїльського війська на арабських територіях і наїзду нових поселенців, з якими вони дуже часто зударяються, але також проти насильства над арабським населенням, що його переводить місцева окупаційна влада. Поліція і військо вживають сльозоточивий газ проти демонстрантів, воду, гумові кулі, а проти молодих арабів також гостру зброю. Демонстрації тривають вже два тижні і у висліді зударів загинуло 4 особи, а 25 були поранені. Про жорстокість ізраїльської поліції і війська свідчать також спостерігачі ОН, які відвідували ці території.

ЛІДЕРИ КОМУНІСТИЧНОЇ партії і діючи у Філіппінах комуністичних партизанів, продовжують займатися провокаціями проти уряду президента Коразон Акіно. Тому, що закон про завішення зброї увійшов в силу і обидві сторони покищо його притримуються, комуністичні командири вирішили спробувати як сильно діє договір. Вони наказали вмаршерувати частині партизанів до малого містечка, поблизу американської бази, і хотіли спровокувати філіппінську армію, щоб вона розпочала сутичку з ними. Партизани поводились провокативно, купували за безвартісну валюту харчі й інші припаси для себе, забирали силою деякі речі у багатших філіппінців, відвідали без запрошення посадника міста в ратуші і відійшли в джунглі. Очевидно, військові частини філіппінців стояли готові до акції, якщо б було потрібно. Тривогу було проголошено також на американській воєнній базі. Речник бюра президента заявив пізніше, що такі провокативні „випробування" є дуже небезпечні, бо вони можуть спровокувати зудар між ними і військом.

ГЕН. НАДЖІБУЛЛАГ, офіційний лідер Афганістану, прибув з офіційною візитою до Москви, щоб говорити із совєтськими лідерами про евентуальне закінчення семирічної війни в тій країні. Пресове агентство ТАСС повідомило, що Наджібуллага привітав на летовищі міністер закордонних справ СССР Едуард А. Шеварднадзе й інші офіційні особи. Дипломати в Москві переконані, що він буде прийнятий на авдієнцію генеральним секретарем ЦК КПСС Міхаїлом Ґорбачовим. В дипломатичних колах заговорили в останньому часі про можливіть закінчення війни в Афганістані і відтягнення совєтського війська. Москва настоює, щоб це відтягнення відбувалося дуже повільно, даючи таким чином можливість новій, очевидно, комуністичній владі закріпитись. Антикомуністичні повстанці-мугаджедіни покищо не зайняли до цієї справи становища.

УРЯД ПІВДЕННО—АФРИКАНСЬКОЇ Республіки значно поширив закони пов'язані з проголошеним виїнятковим станом в країні і проголосив додаткові обмеження для представників засобів масової інформації, місцевих і закордонних. За порушення цих законів і розпоряджень каратимуть в'язницею і грошовою гривною. Особливі випадки будуть передаватися до суду, а закордонних кореспондентів „видворюватимуть" з ПАР. Максимальне покарання за порушення законів є 10 років тюрми, або приблизно в перерахуванні на американську валюту, 9,000 долярів кари. Міністерство внутрішніх справ розіслало усім закордонним-кореспондентам листу заряджень, яких вони повинні притримуватись. Ці зарядження містяться на 24 сторінках машинопису.

В АМЕРИЦІ

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР ЗСА Джордж Шулц, виступаючи у Брюсселі на нараді міністрів закордонних справ країн НАТО, приділив головну увагу наслідкам так званого „іранського скандалу", що паралізував до деякої міри зовнішньополітичну активність Вашінґтону. Явно бажаючи применшити погане враження, Шулц повторив зроблену раніше заяву про те, що нинішня ситуація, яка виникла у зв'язку з доставою американської зброї Іранові і пересилання грошей, одержаних від її продажу на конто нікараґуанських повстанців, не має нічого спільного з вотерґейтською кризою.

СОВЄТСЬКИЙ ДОКТОР—ПСИХІЯТР, політв'язень Чистопольської в'язниці Анатолій Корягін нагороджений премією церкви Ротка у Гюстоні, Тексас, „за відданість правді і свободі". Корягін був заарештований у 1981 році і засуджений на сім років таборів і п'ять років заслання за участь у комісії, яка розслідувала випадки використання психіятрії в СССР у політичних цілях. У січні 1985 року таборовий термін йому продовжили ще на два роки. А. Корягіна добре знають на Заході. В 1983 році його вибрали почесним членом Світової психіятричної асоціяції, а в січні цього року 16 американських сенаторів висунули його на Нобелівську нагороду миру. В серпні з такою ж просьбою звернулися до Нобелівської комісії 26 членів голляндського парляменту.

У ВАШІНҐТОНІ ПОМЕР відомий американський дипломат Волтер Стоссел. З його іменем зв'язано багато важливих подій у світовій політиці. Від 1947 до 1949 року В. Стоссел був другим секретарем американської амбасади у Москві. Від 1950 до 1963 року він займав різні посади в дипломатичних представництвах ЗСА у Західній Німеччині і Франції, працював у Державному департаменті як спеціяліст у справах американсько-совєтських відносин. Стоссел представляв також інтереси ЗСА у Польщі, а в 1974 році був призначений амбасадором ЗСА у Совєтському Союзі. В роки президентства Роналда Регена В. Стоссел був заступником державного секретаря. Це було вершиною його дипломатичної кар'єри.

ДЕМОКРАТИЧНА БІЛЬШІСТЬ Палати Репрезентантів під час усного голосування переважною більшістю одобрила резолюцію, яка закликає Адміністрацію президента Роналда Регена дотримуватися умов укладеного в 1979 році договору САЛТ II і не виходити за рамки обумовленої кількости стратегічних носіїв нуклеарної зброї. Газета „Ню Йорк Таймс", яка повідомила про це, пише, що законодавці розуміють, що їх резолюція навряд чи дістане форму закону, але розглядають свої дії як продовження конфронтації між Конгресом і урядом у справах, зв'язаних з контролею над озброєнням. Адміністрація президента Регена вважала і вважає, що договір, умови якого постійно порушує Совєтський Союз і який не можна реально перевірити, є пустим звуком.

ВИСЛУХАВШИ ЗІЗНАННЯ ДИРЕКТОРА Сі-Ай-Ей Вілліяма Кейсі в Комісії міжнародних справ Палати Репрезентантів, конґресмени, які були присутніми на переслуханнях, що відбувалися за закритими дверима, прийшли до висновку, що високопоставлені чинники Сі-Ай-Ей робили серйозні помилки „в оцінці становища, зв'язаного з теперішньою кризою". Член комісії міжнародних справ Вілліям Блумфілд висловив побажання, щоб Сі-Ай-Ей значно поліпшило керівництво операціями. Однак він не сказав, які саме помилки має на увазі. З джерел, які є в курсі зізнань В. Кейсі, стало відомо, що „поступово вирисовується картина всієї афери". Конґресменів дивує однак, що на деякі запитання Кейсі відповідав „Я не знаю".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Tel.: (201) 451-2200

Subscription 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

А алькоголь таки переміг...

Пригадуємо, як одним із перших доручень нового кремлівського „царя" М. Ґорбачова було зменшити консумпцію алькоголю, яка в СССР є безумовно лихом Ч. 1.

Від впровадження у життя нового закону у червні 1985 року, минуло заледве трохи більше як рік, коли тепер читаємо в пресі, що дозволено вже продавати алькоголь при кінці тижня, не як досі, шість годин, а дев'ять, як також ресторани, які від 1985 року не подавали алькоголю, тепер знову впровадили продаж вина, пива, а також найбільше розповсюднену горілку.

Нові полегші введено тому, що було надто багато зажалень, а черги перед крамницями з алькоголем доходили до величезних розмірів. Загальне незадоволення законом Ґорбачова про обмеження алькоголю було дослівно від дня, коли його впроваджено і вже літом 1985 року населення Владивостоку з нечуваною досі відвагою, публічно заатакувало Ґорбачова за це так сильно, що він на хвилину замовк.

Совєтська людина, здається, надто вже привикла до пиття алькоголю, щоб повинуватися навіть найвищим дорученням і натиск на урядові чинники був надто сильний, щоб уряд міг його зовсім зіґнорувати. Щоправда, офіційні чинники стараються вияснювати в пресі, що полегші не мають нічого спільного з боротьбою із алькоголізмом і далі вказують на великі шкоди, які пиянство робить серед населення — але це, либонь, не переконує пересічного громадянина. Отак протиалькогольна кампанія показується ще одною прогрою „всевладної" совєтської методи, а перемогою алькоголю.

Саме цей алькоголь, який так морально розкладає людей, є далі всемогутнім і розпаношеним до безмеж злом у СССР. У щоденнику „Правда" недавно поміщено листа відомого російського письменника Івана Васілєва, в якому автор жаліється на занепад моралі по совєтських селах і розклад колективних господарств, де панує корупція і де часто за допомогу старшим чи вдовам треба платити молодим людям горілкою, що для них є найважливішою потребою, а яку в останньому році не можна було так легко дістати, як в минулих роках.

І. Васілєв уважає, що населення стало байдужим до колективних справ, а кожний думає лише про себе і власну наживу. Якщо його твердження правдиві, то виглядає, що цей еґоцентризм, який совєтська преса так висміювала як „капіталістичну ціху" перейшов тепер і до СССР.

Перемога алькоголю над законом Ґорбачова і розклад моралі серед населення, це чергові тріщини у, здавалося б, стійкій та сильній совєтській будівлі.

Михайло Кучер

ЖИТТЯ СОВЄТСЬКОГО МОРЯКА

Совєтський громадянин живе в так званій великій зоні. Так популярно називають цілу територію СССР, себто великий концентраційний табір. Не краще є й життя на совєтських кораблях торговельної фльоти. У 70-их роках капітан торговельної фльоти отримував, залежно від тонажу корабля, 200-250 карбованців місячно. Матрос 1-шої кляси діставав 100-110 карбованців у місяць.

Якщо корабель заходив у чужі порти, матрос отримував 75 золотих (валютних) копійок на добу. На американські гроші це 1-2 доляри на добу, але тільки тоді, коли корабель іде „закордон". Тому совєтський моряк ощаджує як тільки може і викликає здивовання у чужих портах. Він ніколи не їде автобусом, а йде кілометри пішки. Не заходить в ресторан. Це для нього дорого.

Якщо моряк не витратив свій дріб'язок чужої валюти то, вернувшись у совєтський порт, мусить обміняти її на совєтські „валютні" карбованці. Наприклад, один валютний карбованець коштує три марки 10 пфенігів. У спеціяльних крамницях товар продається на валютні карбованці, сорочка коштує 2 карбованці, тоді як на звичайні невалютні карбованці треба заплатити двадцять карбованців.

Совєтські моряки фактично бідують, не можуть прокормити родину і мусять займатися „бизнесом" Дуже той „бизнес" бідний, але він єдина допомога родині і радість із закордонних речей несовєтської якости.

Майже у кожному порті, куди заходять совєтські кораблі, продають совєтським морякам залежалий немодний висортований товар. І таку річ можна вигідно продати в СССР. Наприклад, дешева гонґконґська парасоля, яка коштує 4-6 марок, вдома можна продати за 35-40 рублів. Синтетичну вовну, один клубок вагою в 40 грамів, продають за одну марку. В СССР це можна продати за 10-12 рублів. Кишенькові електронні рахувальні машинки в Німеччині коштують 25-30 марок. В СССР можна продати за 180 карбованців. Жіночі ляковані синтетичні чоботи в Стокгольмі коштують 20 крон. У СССР моряки продають за 80 карбованців, а в Україні вже за 150 карбованців.

Совєтські моряки за кордоном купують ґуму до жуття, а в московських ресторанах продають її за один карбованець за штуку.

Книга творів Солженіцина, привезена в СССР з великим ризиком, коштує 200 карбованців. Відомий випадок капітана латвійської торговельної фльоти. Він привіз з-за кордону кілька пластинок золота для приватної практики зубних лікарів. Капітана зловили і він дістав десять років таборів. Його жінка покінчила самогубством.

Не можна ввозити і вивозити з СССР совєтські гроші. Одначе саме страшне на совєтських кораблях — це моральний терор, щоденне отруювання моряків брехнею у формі пропаґанди. І це тоді, коли молода людина бачила життя у вільному світі. Політичні керівники на кораблях особливо зневажають Західню Німеччину, яку називають „розсадником неонацизму" і „гніздом шпигунства". І це тоді, коли ця країна так прихильно відноситься до СССР.

Морякам, які ідуть у закордонне плавання, видають т. зв. візи — право у чужому порті зійти з корабля. При чому таку візу дають не всім і попереджують, що бажання залишитись за кордоном — це зрада батьківщини. Моряки — слухняні, не критикують наказів. Вони цінять свою дуже нелегку працю і турбуються родиною. Вдома вони заробляють значно менше того, що на морі. На кораблі є „водні відділи КҐБ", які приневолюють людей слідкувати і доносити владі — хто що сказав про чужу капіталістичну країну, хто купив і скільки, може купив щось недозволене. Люди похмурі, підозрілі, мовчазні. Питання що думаєш з приводу...? вважається провокацією і на таке питання не відповідають. Найбільшим злочином є привести в СССР літературу. Це вважається політичним злочином і підлягає карі. Ще більшим злочином вважається контакт з еміґрацією.

Дозвіл зійти на берег у якомусь чужому порті має бути оформлений. Дозвіл отримує не кожен моряк. Усе залежить від політичного керівника. Група, яка дістала дозвіл, складається з трьох-п'ятьох моряків. Вони мають ходити весь час разом. При чому порядок одержання дозволу відвідати чужий порт є різний. Один для соціялістичної Польщі, зовсім інший для соціялістичної Югославії. Паспорти моряків під розписку видаються морякові. Видає політичний керівник. Морякові кажуть на скільки годин він звільнений. В кожній групі є старший, який відповідає за всіх. Тому перебування в чужому порті обертається в муку. Моряки бігають натовпом і входять у крамниці всі разом, хоч купує тільки один.

(Закінчення на стор. 3)

Іванна з Яросевичів Калинич

„Ukraine expects everyone to do his duty"

Недавня виставка мандруючого архіву вояцьких знімок та документів і витинків з часописів ще з-перед і під час Першої світової війни в Ірвінгтоні, Н. Дж., нагадала мені події з мого родинного дому в селі Райське, Ліського повіту. Це село було розташоване в карпатському терені західньої частини ріки Сяну. По протилежному боці Сяну височіла поросла густим лісом гора Отрит. У далині маячіли гори вищій й вищі різних відтінків аж до небосяжних верхів; це Бескид здіймався гордо до зір! Невже ж було краще місце на світі поза нашою тихою закутиною, де мій батько о. Йоан Яросевич був парохом довгі літа аж до своєї смерти 1943-го року.

При кінці червня 1914 року поїхали мої старші брати на Січовий Здвиг до Львова, а в цей самий день згинув у атентаті австрійський престолонаслідник у Сараєві, убив його серб, а що Сербію боронила Росія, Австрія виповіла війну Росії. Пригадую собі це як сьогодні, і на крилах тужливої думки лину в ту неповторну подію. Напередодні Першої світової війни, приїхали мої брати додому, до Райського, не передчуваючи що це буде наша остання повнородинна зустріч. Швидко події стали змінятися, мов у калейдоскопі. Двох старших братів, Ізидор і Маріян на наказ австрійської влади відійшли до війська, третій брат Мирон вступив до Українських Січових Стрільців. Згодом наступила в Галичину інвазія москалів та їхній відворот. Весною 1918 року вернувся на відпустку додому найстарший брат Ізидор. На Україні в тому часі творилася епопея національного відродження і під її чаром брат Ізидор цілим своїм єством рвався там. Леліяв думку щоб взяти участь у Визвольних Змаганнях нашого народу. Перед своїм від'їздом на фронт намалював мені в альбомі на золотому тлі темносиню сильветку вояка в мазепинці, що перескакує на коні річку. Під малюнком написав такі слова в англійській мові, яка тоді була мені незрозумілою: „Ukraine expects everyone to do his duty, in memory of my sister, Rajske, July 3, 1918".

Цей альбом зберігся досьогодні у мене. Від'їхав Ізидор, стільки ми і бачили його по цей день. Як згодом нам переказано, большевики розстріляли його з іншими старшинами УГА у Києві 1920 року. Ізидор віддав своє юне життя в обороні Батьківщини і рідна земля прийняла найбільшу жертву свого сина.

Другий мій брат Мирон, колишній УСС довший час карався у польському концентраційному таборі в Домб'ю. Після війни був суддею у Стрию, помер на еміґрації в Австрії, 1948 року. Два інші брати Маріян і Орест ділили долю і недолю з Українською Галицькою Армією і опинилися в Чехії у Празі, де закінчили правничі студії. Повернувшися в Галичину нострифікували їхні студії і працювали як адвокати в Ліському повіті, обороняючи наших селян лемків перед шовіністичним польським безправ'ям. На еміґрації Маріян помер у Інгольштаді, Західня Німеччина 1955-го року, а Орест помер у Міннеаполісі в Америці. Всі вони виповнили свою повинність і не посоромили Ліської Землі. Згадуючи повищенаписане, хочу відмітити, що мій покійний чоловік о. Теофіль Калинич як студент теології, був призначений до пропаґандивного відділу Української Галицької Армії, з якою дійшов аж під Київ. Його брат Теодозій пішов до УГА, в якій безслідно загинув. Другий брат мого чоловіка Левко мав позицію інтенданта Другого Корпусу УГА. Після війни був суддею у Бучачі. Пізніше помер в Ярославі 1942 року.

З перспективи довголітнього часу стверджую, що всі „хлопці" нашої родини виповнили заповіт мого сл. п. брата Ізидора написаний в моєму альбомі з перемиського інституту.

„Спіть хлопці спіть,
Про кращу долю
України сніть,
Про долю, волю
Вітчини
Чи ж можуть бути
кращі сни!"

Хай цей мій спогад в Році Українського Воїна буде скромною китицею квітів з чужини на розкинуті далекі їхні самітні могили.

М. Мельник

ТРИ СТАТТІ ГРУШЕВСЬКОГО

I.

Я маю на думці наступні політичні статті Грушевського: „В сімдесяті роковини Кирило-Методіївської справи", початок 1917 року, „Очищення огнем", лютий 1918 року і „Кінець нової орєнтації", 1918 року. Статті ці дуже виразно вказують на політичну еволюцію, що її Грушевський перейшов у дуже скорому часі. Чому так скоро? Про те неважко додуматись.

Перед революцією Грушевський був таким самим ідеалістом, як і всі інші представники української соціял-демократії. Ідеологічні основи тих напрямків відограли основну ролю у формуванні політичних світоглядів тих людей. Їм просто тяжко було повірити що російські соціял-демократи могли б поставити імперіяльні інтереси Росії понад принцип національної свободи. Кромі цього людям тим тяжче було здобутись аж на таку відвагу, щоб прийти до переконання, що Україна могла б стати незалежною від могутньої Росії державою. І тому політичне думання тих людей — в тому і Грушевського — не виходило поза концепцію федерації з Росією. І тому вони вважали спільну боротьбу з росіянами проти царату цілком природною річчю.

Вислови Грушевського на ті теми у першій статті є недвозначні: „...і завдяки їх почином вилетіла в повітря 'вязниця народів', в котрій перший між в'язнями сидів сам 'державний' великоруський народ (це, звичайно, тодішня концепція партократії — ММ) разом з недержавними народами Росії". (...) „Огненні строфи Шевченка, натхненні поклики Костомарова ... так докотилися до наших часів ...щоб розгорнути нарешті тепер, в умовах всеросійського визволення, свої ідеї демократичної української республіки, федеративного об'єднання народів Росії...".

Воєнні і політичні потягнення росіян проти українців спричинили скорий і драстичний переворот у поглядах Грушевського на відношення між національними інтересами України і соціял-демократичними принципами інтернаціоналізму і свободи. Внаслідок того його погляд на стосунки між українцями і росіянами змінився радикально. Його аналіза деяких національних прикмет українців, зокрема тих, що ми їх набули внаслідок довголітньої окупації Росією, незвичайно влучна і виразна. Ось кілька його арґументів на цю тему що я їх вибрав з другої і третьої статті.

„Останні тижні внесли дуже багато в розяснення політичної ситуації (...) І в тім ... боротьба великоросійських большевиків з Українською Республікою за сей час розкрила дуже значно свій власний підклад, свої підстави, свій дійсний зміст. Піднята нібито в інтересах перемоги крайніх демократичних гасел, а властиво — демагогічних кличів,... вона все більше стає ясною в своїх реальних мотивах і завданнях, що зовсім не мають нічого спільного ні з соціялістичними, ні з демократичними засадами.

„З повною очевидністю виступає мотив боротьби національної, в самій грубій і неприкрашеній формі. (...) Для неї завдання сього походу — 'бити хохлів', що по 250-літнім поневоленні наважились піднести голови й скинути з себе московську кормигу. Інтеліґентніші проводирі большевиків не виявляють так щиро дійсних національних мотивів, але з їх тактики виступає так само ясно се завдання: повернути назад у московську службу збунтованих українських підданих, а для того знищити культурні центри України, інтеліґентні сили українські. Українців ловлять, арештують, розстрілюють тільки за те, що вони українці.

„Се продовження, під брехливими демагогічними большевицькими гаслами, того самого завдання на винищення українства, яке собі була поставила царська зграя жандармів і посіпаків з початком світової війни. (...) За се, вступивши в володіння по большевиках усією їх спадщиною, вона (московська буржуазія всяких сортів — ММ) радо пробачить большевикам розстріляння Кремля і всяких інших московських святощів, аби тільки було врятоване для Москви володіння „полуднем".

„В сій погоні за утікачем з московської неволі — 'хохлом', в запалі боротьби з ним, большевицькі проводирі без церемонії викинули старі гасла 'справа самовизначення народів аж до повного відділення' й перешилися в 'федералістів', — дуже оригінальних 'федералістів', які своїм завданням поставили 'обєднання демократії', великоросійської й української, і, очевидно, — всякої іншої з колишньої Російської імперії.

„...(Першим, що я вважаю пережитим і віджитим, таким, „що згоріло в моїм кабінеті!" — се наша орієнтація на Московщину, на Росію, накидувана нам довго й уперто силоміць, і кінцем, як то часто буває, справді присвоєна собі значною частиною українського громадянства, те, що було страчене в примусовості свого звязку, було до певної міри зрівноважене ідеями спільного революційного фронту' українсько-російського і спільними інтересами революційної демократії.

„Провідники українського життя довго стояли під властю сих гасел, і я сам не відрікаюсь її. Тільки коли російська керма, після угоди з Україною, перейшла до революційних соціялістичних кругів, і вони в відносинах до України виявили себе твердоголовими централістами і обєднателями, нездібними чогонебуть навчитися від революції — се сильно захитало такий пієтизм для спільної революції.

Закінчення буде.

ГАЗЕТА „ВАШІНҐТОН ПОСТ" повідомила, що президент Роналд Реґен порушив свою власну директиву, не сказавши нічого своїм головним асистентам про рішення продавати зброю Іранові. Як пише газета, Президент підписав у 1982 році директиву, згідно з якою про всі важливіші політичні рішення повинні були зразу бути повідомлені його головні асистенти, в тому числі державний секретар і секретар Департаменту оборони. Однак коли 17-го січня цього року Президент дав розпорядження про доставу зброї Іранові, він не повідомив про це ні державного секретаря Джорджа Шулца, ні секретаря Департаменту оборони Каспара Вайнберґера. На пресовій конференції у Білому Домі репортери запитали Леррі Спікса про статтю у газеті „Вашінґтон Пост". Л. Спікс відмовився коментувати статтю з мотивів „крайової безпеки", але підтвердив, що про рішення Президента продавати зброю Іранові знало дуже мало осіб.

ЗА ВІЛЬНУ УКРАЇНУ

Інтерв'ю журналу „Контакт" з Ярославом Пеленським

I.

Останнім часом в українській пресі, а зокрема в щоденнику „Свобода", появляється чимало матеріялів, присвячених польсько-українським взаєминам. Серед польських журналів, які займаються українською проблематикою, крім заслуженої паризької „Культури", слід відзначити журнал найновішої польської еміґрації „Контакт", що його редаґують у Парижі члени та співробітники вільного проспілкового руху „Солідарність". Про цей журнал та його внесок в польсько-український діялог „Свобода" нещодавно інформувала своїх читачів. Редакція журналу „Контакт" співпрацює тісно з демократичними колами української діяспори. Початком тієї співпраці слід вважати інтерв'ю Юзефа Дарського, представника журналу, з Ярославом Пеленським, головним редактором журналу „Віднова", яке появилося в журналі „Контакт" (листопад 1984, 11, стор. 63—69). Інтерв'ю здобуло собі широке відлунання не тільки в польській діяспорі, але також в Польщі, де воно було передруковане в новому підпільному журналі „Nowa Koalicja" (1 — 1985, стор. 10—22), який видає група „Wolnosc, Niepodleglosc" і який присвячує багато уваги взаєминам Польщі з її сусідами. Цей журнал нещодавно з'явився на Заході. Вважаємо доцільним познайомити з цим інтерв'ю також наших читачів, друкуючи його український переклад. — Ред.

Ярослав Пеленський народжений 12-го квітня 1929 року у Варшаві, професор університету Айова, дослідник історії Росії, України й Польщі XV і XVI сторіччя та найновішого часу. Він був співорганізатором трьох конференцій польських і американських істориків: у Неборові (Польща) в 1974 році, в Айова Ситі в 1976 році і в Познані в 1979 році.

„Контакт" (далі К.): Як це сталося, що ви народилися у Варшаві?

Ярослав Пеленський (далі Я.П.): Мій батько був позбавлений права на працю на етнічних українських землях і змушений переїхати на етнічні польські землі. Він був офіцером Української Галицької Армії УГА. Після відступу УГА за ріку Збруч у 1919 році, за наказом її Головного Комнадування, він, разом з кількома відділами офіцерів і рядових, залишився у підпіллі, щоб виконати певні військові завдання на випадок повернення української армії. Приблизно через рік його заарештувала польська влада, однак не віддала під військовий суд під змовою, що він постійно не проживатиме і не працюватиме на етнічних українських землях. Жили ми, отже, у Варшаві й Люблині, де я ходив до польської школи. Незадовго до Варшавського повстання (1944), ми виїхали на захід, тому що батьки не бажали опинитися в обширі впливів совєтської влади.

К.: Чим ви займаєтеся крім нашої праці в університеті?

Я. П.: Тепер я головний редактор нового журналу „Віднова", перший номер якого з'явився 27-го вересня 1984 року. Однак я хотів би підкреслити, що говорю тільки від свого імени, висловлюю свою власну думку. Щоправда, редакція має спільний погляд на демократію, парляментарну систему, політичний плюралізм, внутрішньоукраїнські стосунки і ставлення до сусідів, але водночас у кожного члена редколегії свої, окремі точки зору. „Віднова" згуртовує представників різних політичних течій, від консервативної правиці до демократичної лівиці.

К.: Чому, на вашу думку, не вдалося у 1917-21 роках створити самостійної української держави?

Я. П.: Існує кілька однопричинних теорій. Перша з них — теорія еліти — говорить, що політична еліта періоду революції й будівництва української держави не була на відповідному суспільнополітичному рівні й не зуміла створити сильного апарату влади, армії і поліції, а це унеможливило закріплення української державности. Першим з такою теорією виступив Вячеслав Липинський, головний ідеолог українського консерватизму; потім її прихильниками стали також націоналісти авторитативної і тоталітарної політичної орієнтації, зокрема, Дмитро Донцов, ідеолог українського інтеґрального націоналізму, котрий, однак часто використовував ту теорію у двозначний і демагогічний спосіб. Друга — народницька теорія — покладає провину на народ. Згідно з нею, головною причиною невдачі боротьби за самостійну державу був спізнений розвиток української політичної думки й української політики взагалі. Унаслідок того різні верстви народу у вирішальні моменти революції не давали належної підтримки урядові, зокрема армії Української Народної Республіки (УНР) під командуванням Головного Отамана Симона Петлюри. Прихильники цієї теорії відкидали першу оскільки, як вони вважали, кожний народ має таку еліту, на яку заслуговує. Народницька теорія здобула прибічників серед демократів і соціялістів. Її обґрунтовував у своїх працях Іссак Мазепа, один з прем'єрів уряду УНР, захищав її також Олександер Шульгин, визначний політичний діяч того періоду.

К.: Чи в нього було щось спільного з російським монархістом і націоналістом Шульгиним?

Я. П.: Це один з парадоксів нашої історії. Вони були далекими двоюрідними братами. Але один — визначним політиком українським, а другий — російським.

К.: Вернімося, однак, до справи української державности.

Я. П.: Третя теорія, яка достатньо в літературі не розвинена, користується чи не найбільшою популярністю в українському суспільстві. Вона вбачає причину українських невдач в інтервенціях: большовицькій та польській. Війна на два фронти і перевага польсько-большевицької комбінації стала вирішальним чинником. Треба ще додати упередження західніх держав до українського прямування до самостійної держави.

Сьогодні, однак, наука віддає перевагу багатопричинним теоріям. Я б бажав, у зв'язку з тим, додати кілька чинників, що їх дотепер не підкреслювано. Може, вони не найважливіші, але все ж таки відіграли істотну роль. В українській революції ніколи не дійшло до об'єднання усіх українських політичних сил, як, наприклад, у деякі періоди в Польщі. (Маю на думці, наприклад компроміс між польською націонал-демократією (ендецією) і Пілсудським та його прибічниками). Об'єднання народу для нас було істотне тому, що український рух у русифікованих містах був слабкий. Наприклад, політики Центральної Ради, себто уряду УНР, не бажали залучити до державної праці консервативні елементи, оскільки боялися колишніх царських офіцерів і службовців, це було зрозуміле з ідеологічної точки зору, тому що йшлося про людей ancien regime-у. Однак, без офіцерів, без людей з апарату влади й адміністрації нелегко збудувати державу. Вважаю це зламним моментом у нашій історії. Пізніше консервативний уряд гетьмана Павла Скоропадського повторив цю помилку, не включивши до свого уряду лівих елементів. Отже ніколи не дійшло до консолідації усіх національних сил в справі побудови самостійної держави.

Я б ще додав також фактор індивідуалістичного, ба навіть анархістського способу мислення певного сільського елементу, себто людей, які не бажали визнавати жадної влади: ані української національної, ані большевицької, — і об'єднувалися з анархістським рухом, таким як махновці.

Крім того, серед наших політиків до певної міри панував антиурядовий, антибюрократичний спосіб мислення, це не стосувалося галицьких політиків, які мали порівняно нормальне ставлення до тих справ, бо виховувалися в австрійській парляментарній системі.

Підсумовуючи, я сказав би, що невдачі були спричинені кількома основними факторами: проблема еліти, брак політичної консолідації, антидержавний спосіб мислення. Зрештою, не можна недоцінювати проблеми інтервенції Совєтської Росії. Коли б не вона, — українська влада якось була б втрималась. Щодо цього існує навіть певність.

К.: Але ж Совєтська Росія визнала існування Української Народної Республіки.

Я. П.: Так. Потім, однак, порушила договір. Большевицьке повстання повалило уряд Керенського, та то була внутрішньоросійська справа. Коли большевики організували повстання проти Української Центральної Ради, воно було придушене військом українського уряду. Отже, на власній території Центральна Рада опанувала ситуацію. Поки була віч-на-віч з російськими й українськими комуністами в Україні — трималася. Сильніщим виявився від УНР лише військовий союз большевицької Росії і місцевих комуністів.

(Продовження буде)

Несподіванка...

(Закінчення зі стор. 1)

креслювали риси її південного аристократичного обличчя, зібрані гості, вставши, грімко проспівали їй на привіт „Многії Літа", а сама Соленізантка, мило заскочена святковою силоюсиленною людей, пройшла — пропливла до головного столу, разом з її супроводом — організаторками цього літературного Бенкету-ювілею. В залі було чимало визначних громадян нюйоркської України та членок Відділу ОЖ ОЧСУ ім. Уляни Целевич-Стецюк, і не менше — прихильників і шанувальників літературної творчости поетеси-письменниці, як і її колеґ, працівників пера.

Святкування відкрила голова цього Відділу ОЖ Марія Лозинська, яка й вела усю програму. У своєму слові-привіті М. Лозинська підкреслила окремо заслуги Алли Коссовської-Давиденко для ОЖ ОЧСУ, де Ювілятка була і є вже 20 років культурно-освітньою референткою в Головній управі і пресовою — в управі Відділу. Вона ж є редакторкою жіночої сторінки у журналі „Вісник ООЧСУ".

Зупинилася голова М. Лозинська і на прикметах вдачі: пані Алла приємна, погідна, товариська і лагідна в обходженні з людьми, рада великодушно допомагати ділом і порадами кожному, хто до неї за тим звертався чи був у потребі. Тож знову прогриміло гучне „Многоліття" від зібраних двох сотень людей, після чого читала голова Відділу телеграми й привітальні листи для Ювілятки, в першу чергу від Слави Стецько з Мюнхену, Німеччина, голови Антибольшевицького Бльоку Народів; від мгра Андрія Стецюка, чоловіка покійної Уляни Целевич-Стецюк, та кілька інших привітів. Дальших привітів повний текст через ощаджування часу для літературної частини, М. Лозинська не читала, натомість називаючи лише прізвища, від кого привіти надійшли. Особисто вітав Ювілятку інж. Богдан Качор, голова ООЧСУ, від Головної управи Організації, в привіті високо підносячи заслуги Алли Коссовської, діячки й культуротворця, для України. Привіт від Ольги Томашівської, голови Української Жіночої Допомогової Організації ім. Ольги Басараб, і Фонду „Діти Дітям", склала в імені голови присутня на святі Стефанія Наум, містоголова, читаючи зворушливі слова О. Томашівської, яка з огляду на слабке здоров'я не могла особисто прибути з Кергонксону. Алла Коссовська є довголітньою секретаркою і Фонду й Організації.

З далекого Чикаго наспів привіт від колеґи-письменниці Мирослави Ласовської-Крук, сердечної приятельки і „куми" Ювілятки. Від АДУК, Асоціяції Діячів Української Культури, склав усне привітання голова ред. Леонід Полтава, одноразово вітаючи поетесу-Ювілятку і від редакції „Вісника". Л. Полтава не був єдиним поетом-письменником і журналістом серед святкуючих. Були тут також поетеси: Валентина Юрченко, Ірина Шуварська-Шумилович, Ірина Дибко-Филипчак, ред. Ольга Соневицька, ред. Степан Женецький, музичний критик Теодор Терен-Юськів, і насамперед достойні гості з далеченької Філядельфії — Оксана Керч, Ярослава Куліш, письменниця, журналістка й публіцист, з її чоловіком, письменником-драматургом Володимиром Кулішем (сином драматурга Миколи Куліша), та інші більше чи менше відомі діячі культури з Ню Йорку, Йонкерсу, Філядельфії, Джерзі Ситі та інших міст східніх стейтів ЗСА. Були численно зібрані політичні діячі на чолі з мгр. Іваном Кобасою, й громадські діячки, на чолі з почесною головою Відділу ОЖ ОЧСУ й Головної управи Дарією Степаняк та Марією Нестерчук. З Асторії із віршованим привітом виступила Стефанія Рудик, голова тамошнього Відділу ОЖ ОЧСУ.

Окрасами привітань, проте, були: вірш-присвята „Дорогій Приятельці Аллі на 80-ліття" від Валентини Юрченко, який авторка тут і прочитала. Розлого-епічний цей вірш схопив усю дружбу обох поетес, що їй уже сорок років, і пояснив усі ті духові джерела, які дають натхнення й невгнутість для непромінальної творчости, над якою стоїть „Муза незрадлива": „Таких, як Ти, роки не беруть. А старість — ні! Вона Тебе боїться, Ти з усміхом земну проходиш путь, з Тобою йде бо Муза-чарівниця"; і милий „Спогад" землячки Марії Божаківської про спільно пережиті минулі роки.

Тут прийшов час на програмову доповідь про Аллу Коссовську, що її виголосила гостя з Філядельфії, вже згадана вище Оксана Керч, особиста приятелька Ювілятки, вдумлива працівниця пера та гаряча українська патріотка. Вона — член Головної Управи ОЖ ОЧСУ і активна діячка Відділу у Філядельфії. Її доповідь не була „традиційною" в тому розумінні, що надавалася б до довідника чи якої іншої енциклопедії. Ні? Це був художній нарис, літературний есей про поетесу під відповідною назвою „Зустріч з поезією". Тут гармонійно переплелися дані з біографії Ювілятки, уроджениці Таврії — Криму, з особистими спогадами самої Оксани Керч про першу зустріч і дальші зустрічі з Аллою Коссовською та її мужем, незабутнім св. п. ред. Вячеславом Давиденком, довголітнім літературно-мовним редактором щоденника „Свобода".

З цього літературного нарису-есею прелеґентки О. Керч виступила яскрава і приваблива постать Алли Коссовської-Давиденко не тільки працівниці пера, але й режисера (вона ставила із сумівською молоддю п'єси в Ню Йорку „во дні они", не лякаючись тяжких і вимогливих для постановки сучасних українських драм) і співачки-сопрано, гарний голос якої скрашав не одне товаристське прийняття, де Соленізантка і прелеґентка, — дві щирі посестри, — проводили мило час. Оксана Керч розповіла про їхню дружбу, про великий патріотизм пані Алли, про спільні мрії і працю для добра України і теперішнє їхнє часте листування, повне іскор дотепу і радости, але і глибокого смутку, — вдовине існування не легке...

Далі втішив зібраних виступ співачки Зірки Дерлиці, гарного лірико-драматичного сопрано, яка не тільки своїм голосом і вмінням співати, але й підбором пісень полонила всеціло увагу залі. Ці дві пісні, а радше — балади на слова Алли Коссовської скомпонував відомий композитор Василь К. Шуть. Одна пісня — присвячена поеткою св. п. ред. Давиденкові, а друга — віртуозові фортепіяно, незабутньому Вадимові Кіпі. Перша „Я співатиму" — це гимн останньому і першому коханню, рідкісній життєвій удачі Поетеси, бо на її долю випав неземний майже жереб — одружитися з найкоханішою у світі людиною і прожити з ним усе її життя, люблячи і шануючи одне одного і в 50-річчя одруження, як і в час шлюбу-весілля... Таким щастям не багато можуть похизуватися! Друга пісня-баляда „Віддзвеніла 'Місячна Соната'" про гру шедевру Бетговеного, майже „вагнерівська" своєю музичною величчю, ще більше дала нагоду співачці Зірці Дерлиці виявити її самої велику глибоку музичну культуру, вміння до нюансів передати настрій пісні-композиції, і всім цим справді зачарувати авдиторію, яка оваційно подякувала співачці за високу духову насолоду. До успіху прегарного співу значно причинився і досконалий акомпаньямент віртуоза піяніста Джуліярдового хову і слави, акомпаньятора багатьох „зірок" Метрополітальної опери, маестра Джеймса Гова.

Літературна частина Вечора розпочалася після співу і була під проводом мгр Ліни Андрієнко-Данчук. Тут було чотири підрозділи: лірика, героїка, проза (повісті й оповідання) і дитячі вірші. Ці твори Алли Коссовської читали на зміну впорядниця програми мгр Л. Андрієнко-Данчук, її дочка Маруся Данчук-Решітник і солінізантка Алла Коссовська. Як у калейдоскопі, минав, серед заслуханих у мистецьке слово слухачів, вірш за віршем, грацийний, вдумливий і героїчний, повний краси, добра святого й патріотизму, і, як треба, з гнівом і обуренням на ворогів нашого народу — червону Москву, за Голгофту, яку переживає Україна, поневолена ось уже сьомий лютий десяток літ, відколи інтернаціонально-большевицький марксизм-ленінізм розпаношився на наших землях і шаліє там і досі, від Крутянської трагедії 1918 року починаючи.

Читання своїх творів авторкою виповнило кінцеву частину програми „літературного читання", і тут ще раз шанувальники творчости Алли Коссовської могли переконатися, що зуміла вона дати справді високовартісні твори, хоч і „писала їх для читача"... А це ж „табу" і „гріх" для всіх прихильників „мансардної літератури", отієї літератури модерної, що погорджує читачем, і „пише не з почуття суспільного, культурного завдання, а з особистих тільки потреб, як от для подиву снобів-колеґ, чи амбіції, тощо". Це тут я парафразую влучну критику — оцінку пера молоденької тоді, але дуже мудрої, Катерини Горбач, літературознавця з Німеччини, яку вона скерувала на адресу поетів-модерністів т. зв. „Нюйоркської групи" ще в році 1975 у статті „Про неперспективи мансардної літератури", надрукованій у журналі „Сучасність" ч. 9 за той же рік 1975.

Так. Творчість Алли Коссовської ніколи не переривала свій зв'язок з рідним народом, і поетеса стояла з тим народом завжди на тому самому боці барикади. Але робила це з великою дозою таланту, вишуканого смаку, уродженого аристократизму та з літературною професійністю. Тож не дивно, її творчість дістала признання від читача сьогодні і затримає певно це признання і в далеке майбутнє.

Весь перебіг святкування цього доброго ювілею був фільмований нашим невтомним кінопродюсером Ярославом Кулиничем, а гості, які такою масою зійшлися тієї погідної неділі, після щедрого бенкету — частування ще довго не розходилися домів, а вели розмови, фотографувалися з Соленізанткою і знайомими, і раділи із вдалої імпрези, подяка за яку належить теж кільканадцятьом неназваним на святі господиням, паням з Відділу ОЖ ОЧСУ, що подбали про „гастрономічний" бік святкування щедро й обильно.

Помер Юрій Пустовойтів

Тель Авів, Ізраїль. — 26-го жовтня ц.р., тут несподівано помер 47-літній талановитий поет Юрій Пустовойтів, колишній політичний в'язень московських концтаборів, активний член Товариства єврейсько-українських зв'язків.

Ю. Пустовойтів (Мандрик) народився 19-го лютого 1939 року в Житомирі, Україна. Студіював у Львові й там був заарештований за участь у молодіжній антимосковській організації. Від 1959 року чотири роки перебував на засланні у Мордовії, де нав'язав дружні відносини з українськими політв'язнями.

Виїхавши до Ізраїля, Ю. Пустовойтів поставив собі завдання поширювати в Ізраїлі і на Заході правду про українців, які численно караються в концтаборах.

Ставши провідним членом вже згаданого товариства в Ізраїлі, він приклав багато зусиль для покращання відносин між жидами і українцями. Як поет, він писав ліричні вірші, в яких виявляв свою любов до поневоленої України та українського народу.

ПОДЯКА

З Божої волі відійшов від нас у Вічність
дня 2-го листопада 1986 р. у Ст. Петерсбурзі, Фльорида
і був похоронений у Чикаґо, Ілл. дня 8-го листопада 1986 р.

наш Найдорожчий

МУЖ, БАТЬКО, БРАТ, СТРИЙКО І КУЗЕН

бл. п. інж.

РОМАН БАРАБОЛЯК

В нашому горю зазнали ми багато щирого співчуття і розради від наших нових Приятелів у Ст. Петерсбурґу і давніх у Чикаґо, за віщо хочемо цією дорогою ще раз їм усім подякувати.

Зокрема наше щире Спасибіг усім, що взяли участь у похоронних відправах у Ст. Петербурзі і Чикаґо, та відпровадили Покійного на місце Вічного спочинку на цвинтарі св. о. Миколая у Чикаґо. Особлива наша подяка за прекрасні квіти панству Кекішам, Мельникам, Поповичам, Харкевичам, родині Бреве та панні Лярисі Волошинюк.

Наша особлива подяка Всесвітлішому о. Володимирові Климчукові, пароховї катедри св. о. Миколая, за глибокі змістом і зворушливі слова потіхи в часі Заупокійної Святої Літургії в катедрі св. о. Миколая, а о. Андрієві Шаґалі, ЧСВВ, за відправлення Панахид і відпровадження тіла Покійного на кладовище.

Дякуємо Усім за молитви за душу Покійного та за грошеві жертви замість квітів на могилу.

Грошеві жертви зложили:

на СЛУЖБИ БОЖІ:

Марія і Франко Ґаздяки, д-р Атанас і Іванна Ґорчинські, Люся Кокорудз, Аріядна Лапичак, Анна Литвин, д-р Ярослав і Ярослава Панчуки, Анна Помірко, Роза Пфафф, Анна Сідляк, Марія і Степан Скробачі.

На СИРОТИНЕЦЬ у БРАЗИЛІЇ:

по 100 дол. — д-р Богдан і Орися Панасюки, д-р Павло і Мелянія Сениці;
по 25 дол. — Іван і Софія Ґавалюхи, Василь і Ольга Хадаї;
по 20 дол. — Василь і Анна Буди, Іванна Городиська, Ольга Клим, Софія Кульчицька, д-р Богдан і Орися Ткачуки, Ярослава Хархаліз;
по 10 дол. — д-р Ераст і Зірка Бурачинські, д-р Зенон і Люба Семків, Андрій Стецюк.

На „ГАРВАРДСЬКИЙ ПРОЄКТ":

по 50 дол. — д-р Ілля Мула, Наталка Шараневич, мґр Роман і Стефанія Цеґельські;
40 дол. — д-р Володимир і Стефанія Дроздяки;
25 дол. — о. Володимир Кармазин;
10 дол. — д-р Роман і Софія Зарицькі.

На ПАМ'ЯТНИК:

50 дол. — Пилип і Неля Бараболяки.

На ЦЕРКВУ У СТ. ПЕТЕРСБУРЗІ:

по 25 дол. — Іван й Іванна Когут, Джосеф і Евгенія Керлейзи.

За всі ці вияви уваги для Покійного Романа і Його Родини — іменем цілої родини складає найсердешнішу подяку.

ДРУЖИНА

У глибокому смутку повідомляємо
Рідних, Приятелів і Знайомих,
що в суботу, 13-го грудня 1986 р., проживши 35 літ,
трагічно згинув у Сеулі, Південна Корея,
наш Найдорожчий

св. п. інж.

Андрій Р. Стефанюк

Час Панахиди і Похоронних Відправ — ще невідомі.

Горем прибиті:
дружина — МАРТА
син — РОМКО
батько і мати — РОМАН І КЛЯВДІЯ
брат з дружиною — ОЛЕКСАНДЕР І МАРТА
тесті — ОРЕСТ І ЛЮБОМИРА БОЙКИ
сестра дружини з чоловіком — ЛІДА І СТЕФАН ОХРІМ
Ближча і дальша Родина в Америці, Канаді і Европі

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Ділимося сумною вісткою
з Рідними, Приятелями і Знайомими,
що 23-го листопада 1986 р. відійшов у Вічність
на 85-му році життя, довголітній парафіянин
української православної церкви ім. св. ап. Луки
в Сиракюзах, Н. Й.

наш Дорогий МУЖ І БАТЬКО

бл. п. інж.

Григорій Коваленко

ПОХОРОН відбувся 26-го листопада 1986 р. з похоронного дому до парафіяльної церкви, а опісля на Онондаґа Валлей цвинтар в Сиракюзах, Н. Й.

У великому смутку:
дружина — ОЛЕКСАНДРА
дочка — НЕОНІЛЯ
Ближча і дальша Родина в Україні

Комісія...

(Закінчення зі стор. 1)

ти таке становище, щоб не поглибити роздору поміж цими двома етнічними групами. „Ми ніколи не сподівалися таких наслідків — заявив один член кабінету, який бажав залишитися анонімним. — Прем'єр Трудо перехитрив нас у цьому своїм рішенням не встрявати в цю проблему".

Оба противники жиди й українці, допустилися деяких помилок у своїй стратегії й тактиці, твердять аналітики. Помилкою української сторони було, що вона принципово противилася створенню комісії і твердила, що ніхто з східніх европейських народів не допустився воєнних злочинів.

Знову ж жидівський репрезентант бюра Візенталя Сол Ліппман зробив низку бомбастичних, незгідних із правдою заяв, буцімто в його посіданні є список додаткових 26 прізвищ запідозрених „воєнних нацистів-злочинців". Зробив це свідомо злонамірено, щоб зосередити увагу канадської публічної опінії на слідстві і продовжити його поки його висліди не будуть оприлюднені. Цей злонавмисний маневр причинився до втрати вже раніше захитаного довір'я публічної опінії до С. Ліппана.

Життя...

Закінчення зі стор. 2

Совєтський моряк торговельної фльоти такий же раб, як і колгоспник, який моря ніколи не бачив. Інтелігентні моряки, які бачили хоч коротко життя у капіталітичних країнах, перестають вірити партійній пропаґанді, але тягар брехні не кожен може витримати і люди заломлюються.

Не краще є життя моряків і торговельних кораблів, зокрема тих, які ловлять рибу. Часто такі кораблі займаються шпигунством. 1977 року західня преса почала повідомляти про порушення совєтськими риболовними кораблями чужоземних риболовних зон. Кілька разів берегова оборона ЗСА затримувала совєтські травлери і їх капітани за незаконне ловлення риби в чужих прибережних водах були штрафовані на великі суми, часто на 15,000 долярів з конфіскатою риби. Восени 1977 року в прибережній зоні Арґентини трапилися три випадки. Арґентинська прибережна зона має двісті миль. 21-го вересня 1977 року арґентинські воєнні кораблі затримали в арґентинській риболовній зоні совєтські риболовні кораблі „Бусоль", „Теодор Нетте", „Апатид" і „Магній". Кілька день пізніше знову затримано травлери „Прокоп'євск", „Франк Галс" та болгарські травлери „Офелія" і „Аурелія". Совєтські і болгарські кораблі виявили спротив затриманню. Арґентинці почали обстріл совєтських і болгарських кораблів. При тому болгарський травлер „Офелія" зазнав від гарматнього обстрілу значних ушкоджень. Кілька болгарських рибаків поранено. Одному відірвано ногу.

Під час висадки арґентинського десанту на совєтський травлер, катер перевернувся і затонули арґентинські воєнні моряки. Совєтська преса, вірна своєму звичаю, поспішала з образою. „Комсомольська Правда" обвинуватила арґентинську хунту в „протисовєтській кампанії". Мовляв на „мирні" совєтські травлери напали „крейсери" та „авіаносці", яких тоді Арґентина взагалі не мала. „Комсомольська Правда" тоді розпачала, що на мирні совєтські кораблі вислано мало не цілу воєнно-морську арґентинську фльоту.

Канадська...

(Закінчення зі стор. 1)

дуже обережно.

Богдан Микитюк, речник Української Суспільної Служби Канади, яка погодилася спонзорувати приїзд нових молодих вояків і допомогти їм в перших місяцях перебування поки вони самі зможуть влаштуватись на роботу чи на студії, не здавався. Але тепер стало відомо, що його настирливість викликала бурхливі дискусії під час засідання уряду і в департаментах, які безпосередньо мали бути заанґажовані в рятунковій акції вояків з Афганістану. Багато у цих стараннях допомогли Микитюкові й іншим особам канадські засоби масової інформації, які майже заставили уряд заанґажуватись в цю аферу. В результаті акція була успішна, але після її закінчення неназваний офіційний представник уряду заявив Микитюкові, що подібна ситуація не повинна повторитися і що Канада не буде більше приймати дезертирів, які у числі 249 осіб, все це перебувають в руках муґаджедінів.

Пол Фрейзер, речник міністерства закордонних справ, заявив кореспондентам, що Канада не буде більше анґажуватися у подібні справи. Він підтвердив що акція була гуманітарною і не мала на меті розвивати антикомуністичної чи антисовєтської пропаганди.

Б. Микитюк натомість, якого не зобов'язують жадні політичні чи дипломатичні форми, вказав на геноцид афганського народу, що його переводить в тій країні совєтська армія.

Відділ СУА в Ню Гейвені— на будову Українського Музею

Союз Українок Америки розгорнув динамічну кампанію на будову репрезентативного музею у Ню Йорку, що мав би стати осередком збереження експонатів мистецької, історичної й наукової вартости, пов'язаних з українською культурою і українським життям. За час свого десятилітнього існування вже нагромаджено тисячі таких експонатів, влаштовано багато виставок, зорганізовано численні курси й семінари, розбудовано велику етнографічну збірку, й приступлено до встановлення історичного відділу та влаштування мистецької ґалерії.

За інструкціями Централі СУА, поодинокі відділи в ЗСА взялися до збіркової акції, щоб довершити в найкоротшому часі цього діла, що має стати скарбом і гордістю всієї нашої громадськости у цій славнозвісній метрополії всяких культур і рас. „Звичайно на цю потребу відділи СУА організують мистецькі виставки, як покази ноші, вишивок, картин, влаштовують вечірки, прийняття при чаю й солодкім, всякі лектури, панелі, реферати, щоб таким чином успішно добитися значних фондів на цю взнеслу ціль,"—так сказала діюча голова 66-го Відділу у Ню Гейвені Євстахія Матвієнко. „Відмінно до цих імпрез,—продовжувала вона,—ми вирішили влаштувати святковий обід, щоб притягнути наше громадянство, даючи всім нагоду свобідно зійтися, погуторити поміж собою, поділитися думками про заплановане діло, а при цьому підкріпитися обідом, що зготовано його на зразок американського обіду в „День Подяки".

Так день 26-го жовтня 1986 р. записався у хроніку 66-го Відділу. Не завелися в цьому підприємстві союзянки, і по кількох засіданнях, встановили дату, меню, й повівши широку пропаґандивну акцію, з блискучим успіхом зреалізували цей „індичий пир", що приніс не тільки задоволення гостям, але збагатив касу Відділу, з призначенням чистого доходу на музей.

Треба тут без перебільшення сказати, що щирі й ревні союзянки не пожалували ані гроша, ані праці у зготовленні цього обіду так, щоб були малі втрати, а значний прибуток.

Авдиторія церкви Архангела Михаїла приємно гомоніла, а коли дівчатка „Рідної Школи" розносили обід, Марія Бурбелла-Хижий, тостмайстер, перебрала ведення програмою. За головним столом засіли о. Йоан Сідун-Берестецький із дияконом І. Бравном, що перед тим відправили співану Богослужбу, голова 66-го Відділу, тостмайстер і представник Музейного Комітету із Ню Йорку д-р Осип Данко, головний бесідник про завдання музею.

Учасниками обіду стали також союзянки сусідніх відділів, звеличала його своєю присутністю також голова Округи СУА Нової Англії Валентина Чудновська з Гартфорду.

Не всилі я назвати імена кухонної бригади, що проводила нею Оля Духновська, при підтримці Ірини Гладкої, Ліди Фіцалович, Марії Висовської, а також групи, що зайнялась укладенням й прикрасою столів на чолі з п-і Посполитою, Кульчицькою; всі інші тут неназвані пильно працювали, щоб це прийняття випало культурно, гарно і весело. Згадано теж союзянок-сеньйорок, що не змогли веселитися разом, як д-р Рудницьку, п-і Томоруг та найстаршу між ними п-і Брезіцьку.

Велику несподіванку зробила всім союзянкам Марія Зубрицька, яка „анонімно" хотіла стати патроном Музею, пожертвувавши 1,000 дол.. За це присутні цій „анонімній" добродійці відспівали гайдамацьке „Многая Літа!". Дай Боже, щоб більше таких жертводавців було. В змістовних словах д-р Данко представив цей велетенський плян побудови Музею, даючи візію нашого культурного здвигу. Сказав наш артист В. Фіцалович, що декорував торт на виграшку, що „справді імпреза випала культурно, хосенно, й вповні задовільно", а п. Ковач, голова Відділу СУА у Бриджпорті, виграв цей торт, віддала його своїй доні, що повернула із гонімуну.

М. Б.

Дітройт відзначив День Політв'язня в СССР та його сателітах

Дітройт, Мич. (Р.Л.) Завдяки ініцітиві та дружній співпраці особливо молодих представниць і представників українських організацій нашого міста, відзначення Дня Політв'язнів, що відбулося тут 30-го жовтня ц.р., було вповні на висоті свого завдання — пам'ятати та шукати допомоги для тих, що в обороні людських прав караються і гинуть по „психушках", тюрмах та в снігах Сибіру.

Ініціятивний комітет подбав, щоб в цьому відзначенні взяли участь всі ті етнічні групи, які мають політв'язнів своєї національности за „залізною куртиною". Це є гідним уваги успіхом, що в відзначенні взяли участь, мабуть, вперше разом, такі церкви, установи та організації (подаємо згідно з порядком у списку в програмі імпрези). Побіч українських організацій подані прізвища осіб, які увійшли до Ділового комітету.

Американці в Обороні Людських Прав в Україні (Маруся Зарицька), Американсько — жидівський комітет — Відділ в Мичиґені; Асоціяція румунських католиків в Америці; Комітет Оборони Людських Прав в Україні (Евгенія Скипакевич); Осередок литовських організацій в Дітройті; Естонсько-американська національна рада; Естонсько-американські воєнні ветерани — Мичиґен; Лотишська Допомогова Асоціяція „До веґен Венеґі"; Польсько-Американський Конґрес — Відділ в Мишиґені; Помост (Польський Соціо-Політичний Рух); українська православна церква св. Андрія (Валентина Євич); Українсько-Американський Осередок; Українська Американська Координаційна Рада, Метрополітальний Відділ в Дітройті (Зенон Василькевич, Михайло Я. Березовський, Дмитро Федорко, Мирослав Хрін); Український Культурний Клюб; Окружна Рада Союзу Українок в Америці (Світлана Площанська); Українська Студентська Організація при Вейн стейт університеті.

Участь численних етнічних груп запевнила присутність запрошених конґресових представників стейту Мишиґен. На імпрезу прибули конґресмени В. Брумфілд, Д. Гертел, І. Боніер, а сенатори Д. Ріґл і Л. Левин прислали своїх представників.

Імпрезу відкрив голова Ділового комітету адв. М. Я. Березовський. Вітаючи присутніх представників духовенства, членів Конґресу ЗСА, визначних етнічних діячів та численно зібрану громаду, він коротко розповів про важливість та завдання зустрічі і попросив о. О. Биковця перевести молитву.

Про завдання зустрічі, а зокрема про способи їхнього виконання, говорив містоголова Ділового комітету М. Хрін. Провідною думкою цих коротких вступних промов було наголошення потреби співпраці та участи всіх членів етнічних груп в політичному житті нашої держави, бо тільки таким способом наші голоси будуть вислухані.

Головну промову виголосив довголітній в'язень тюрем СССР д-р Валентин Мороз. Із власних пережиbань та спостережень він розказав про чимраз то ширше застосування хемічних речовин, щоб зламати волю в'язнів до опору та самостійного думання. Нові слідчі КҐБ не мають тої віри в партію, яку мали їхні сталінські попередники, але вони, звичайно, мають високу освіту і вміють краще знайти слабкі сторони в'язнів, розсварити їх та морально заламати. Найгірша фізична бруталізація політв'язнів виконується тепер, руками ув'язненеих кримінальних злочинів.

Конґресмен В. Брумфілд говорив про сьогоднішні намагання совєтської влади змінити доцьогочасну неґативну опінію про себе в світі, але це їй не вдасться так довго, доки в СССР не будуть запевнені людські права. Поки денебуть існують в'язні сумління, думки і віри, доти і наша свобода є тільки неповною.

Конґр. Д. Гертел пригадав, що основним завданням кожної держави є дбати про добробут та безпеку своїх громадян. Жахливим злочином був зорганізований Москвою голод в Україні в 30-их роках, як також недавно спричинена недбальством катастрофа в Чорнобилі.

Конґр. Боніер згадав, що його батьки були українського і польського походження, тому доля наших політв'язнів не є йому чужою. Ми всі, що є на волі, зобов'язані пам'ятати про тих, що в неволі.

Коротко промовляли всі представники етнічних груп. На окрему увагу заслуговує думка представника ПОМОСТ-у, щоб Діловий комітет зустрічі оформити в постійну організацію-представництво етнічних угрупувань.

Промовляла також наймолодша кандидатка на радного повіту Мекоб Христина Зарицька.

Зворушливим був драматичний монтаж „Голоси з ҐУЛ-аґу", який виконали Христина Барнич, Дарія Конопада, Андрій Лятишевський та Юрій Стасів.

Голова Ділового комітету адв. М. Я. Березовський подякував усім присутнім за участь і співпрацю та попрохав о. В. Панчука, Ігумена ЧСВВ, закінчити цю вартісну та будуючу зустріч молитвою.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ЮЛІЯН КОЗЯК, член УНС Відд. 158-го ім. Б. Хмельницького в Брукліні, Н.Й., помер 25-го липня 1986 року на 91-му році життя. Нар. 1896 року в Ямниці Західня Україна. Членом УНС став 1955 року. Залишив у смутку дружину Параску, сина Матвія з родиною, дві дочки, Ірену й Марійку з мужем Семом, внука Марка й братову Оксану. Похорон відбувся 28-го липня 1986 року на цвинтарі св. Духа в Гемптонбурґу, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Управа

АЛЕКСАНДЕР НЕПРІЦЬКИЙ, член УНС Відд. 487-го Т-ва „Дніпро" в Ст. Пол, Мінн. помер 5-го жовтня 1986 року на 90-му році життя. Нар. 1896 року в Білокриниці — Волинь, Україна. Членом УНС став 1952 року. Залишив у смутку сина Бориса з родиною, дочку Аріядну з родиною, дочку Евгенію з родиною в Европі і дружину Марію. Похорон відбувся 8-го жовтня 1986 року на цвинтарі Форест Лон Меморіял в Ст. Пол Міннесота.

Вічна Йому Пам'ять!

Микола Денисюк, секр.

МАРТА ХОМА, член УНС Відд. 101-го ім. С. Бандери в Колчестері, Конн., померла на 66-му році життя. Нар. 1920 року в Тірнавці, Польща. Членом УНС стала 1969 року. Залишила у смутку мужа Петра, сина Володимира і доньку Ірену Менард. Похорон відбувся 20-го жовтня 1986 року на цвинтарі св. Йосифа в Норвич, Конн.

Вічна Їй Пам'ять!

Зеновія Товпан, секр.

МАРІЯ ВОЛОЩУК, ЧЛЕН УНС Відд. 307-го ім. А. Шептицького в Бостоні, Масс., померла 10-го жовтня 1986 року на 89-му році життя. Нар. 1898 року в Козові пов. Бережани, Україна. Членом УНС стала 1942 року. Залишила у смутку сина Володимира, доньку Софію та дві сестри — Френсис в Америці і Софію в Канаді, чотирох внуків і трьох правнуків. Похорон відбувся 18-го жовтня 1986 року на цвинтарі Кальварія в Маттапан, Масс.

Вічна Їй Пам'ять!

Д. Ґалонжка, секр.

МИХАЙЛО СОЛУК, член УНС Відд. 466-го ім. Івана Франка в Брантфорді, Онт. Канада, помер на 59-му році життя. Нар. 1927 року в селі Ямельна, повіт Львів, Західня Україна. Членом УНС став 1953 року. Залишив у смутку дружину Тересу, сина Михайла Ореста з дружиною Рітою; 4-ох братів — Романа, Івана, Петра і Стефана в Україні, і внуків Катерину і Марію і дальшу родину. Похорон відбувся 29-го вересня 1986 р. на цвинтарі св. Йосифа в Брандфорді, Онт, Канада.

Вічна Йому Пам'ять!

П. Крутиголова, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

П'ЯТНИЦЯ, 19-го ГРУДНЯ 1986 р.

Пассейк, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 42-ий Відділ, о год. 7-ій веч. в УНДомі при 237 Hope Avenue. Просимо взяти участь. Зближається кінець року, тому просимо членів вирівняти свої вкладки на зборах. Приєднуйте нових членів до УНС. — В. Марущак, рек. секр.

СУБОТА, 20-го ГРУДНЯ 1986 р.

Рочестер, Н. Й. Річні збори УНДому 316-ий Відд., о год. 7:30 веч. На порядку нарад: річні звіти і вибори. Присутність членів побажана. По зборах — прийняття. — Управа.

НЕДІЛЯ, 21-го ГРУДНЯ 1986 р.

Вест Істон, Па. Річні збпри Т-ва ім. Б. Хмельницького 137 Відд., о год. 2-ій по пол. в залі А-УГКлюбу. Проситься всіх членів прибути. На порядку нарад: звіти управи та К. Комісії і вибір управи на 1987 р. — Гр. Прашик, предс., С. Колодруб, секр.

Плейнфілд, Н. Дж. Річні збори Т-ва ім. Ів. Франка 372 Відд., о год. 7-ій веч. в домі при 139 Вестервелд Авеню, Н. Плейнфілд, Н. Дж. Буде вибір нової управи на 1987 р. Проситься членство прибути. — С. Ломишин, секр.

НЕДІЛЯ, 28-го ГРУДНЯ 1986 р.

Асторія, Н. Й. Річні збори Б-ва св. Миколая — 5-ий Відд., о год. 5-ій по пол. в церковному приміщенні при 37-09 31-ша Авеню. На порядку нарад — звіти управи, дискусія над звітами, привіт представника Головного Уряду УНС, вибір нової управи на 1987 р. та біжучі справи. Після зборів — перекуска. Проситься членів прибути чисельно. — В. Левенець, гол., М. Хоманчук, секр.